

25. Oikeusaputoimisto

Oikeusapulautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Lautakunnan puheenjohtajana toimi v. 1972 varat. Göran Westerlund, varapuheenjohtajana oikeustiet. kand. Yrjö Castrén ja jäsenenä olivat varat. Lempi Hartikka, oikeusneuvosmies Per-Erik Försars ja oikeustiet.yliopp. Reijo Kalmakurki. Kaupunginhallituksen edustajana oli tal.joht. Kaarlo Pettinen.

Lautakunnalla oli vuoden aikana seitsemän kokousta, joiden pöytäkirjat sisälsivät 89 pykälää. Lautakunnalle saapui 235 kirjelmää ja se lähetti 22 kirjelmää.

Lautakunta käsitteli sille johtosäännön mukaan kuuluvia oikeusaputoimiston toimintaan yleensä liittyviä asioita.

Lautakunta antoi kaupunginhallitukselle lausuntonsa psykiatristen potilaiden asuntola-asiasta (13.4.24 §) ja virkaholhoojien holhokeilta kaupungille perittävien holhouspalkkioiden määrästä (28.8.41 §).

Edelleen lautakunta teki kaupunginhallitukselle esityksen Suomen, Ruotsin, Norjan ja Tanskan oikeusapulakimiesten kutsumisesta Helsingissä 24.—25.5.1973 pidettävään yhteiseen kokoukseen (29.12.85 §) sekä eräiden viranhaltijoiden virkamatkasta Boråsissa pidettävään Sveriges Rättshjälpsjurister-yhdistyksen vuosikokoukseen (28.8.46 §).

Oikeusaputoimistossa vieraili toukokuussa Yhdistyneiden Kansakuntien stipendiaattina hra Mohan Singh Dhaliwal Fidzi-saarilta.

Toimisto antoi lainvalmistelukunnalle ja oikeusministeriölle muistiot oikeusaputoiminnan laajentamista koskevista lakiehdotuksista.

Edelleen toimisto antoi myös lausuntonsa kaupunginhallitukselle verotodistuksista verotoimistolle aiheutuvan työn vähentämisenmenettelystä sekä Suomen Kaupunkiliitolle oikeusaputoiminnan laajentamisesta.

Toimiston henkilökunta oli muuten sama kuin edellisenä vuonna paitsi että apulaisoikeusavustaja, varat. Olavi Komonen erosi 8.9. ja hovioik. ausk. Jan Helleman toimi 1.11. alkaen apulaisoikeusavustajana.

Toiminnassa noudatettiin johtosääntöön perustuvaa käytäntöä. Paitsi helsinkiläisten asiakkaiden asioita toimisto hoiti myös muiden kotimaisten sekä Ruotsin oikeusapulaitosten toimeksiantoja.

Uusia asioita rekisteröitiin 6 069 (ed.v. 6 465). Erityisiin toimenpiteisiin ryhdyttiin 1 824 (2 085) tapauksessa, muissa annettiin vain lakineuvontaa.

Suurin asiaryhmä oli avioeroasiat 1 153 (1 043), joista käytiin oikeutta 437 (455) tapauksessa. Asumuseroasioita oli 978 (1 089), joista käytiin oikeutta 176 (198) tapauksessa. Lähinnä suurimpia ryhmiä olivat 923 (879) perintöoikeudellista asiaa ja 566 (617) vuokra-asiaa. Työ- ja palkkariitoja rekisteröitiin 314 (425). Niissä käytiin oikeutta 11 (45) jutussa. Asia sovittiin asianosaisten kesken 80 (108) tapauksessa. Muista 55 (42) riitaisesta tapauksesta osa sovittiin ilman, että sovinnon tuloksesta olisi toimistolle nimenomaisesti ilmoitettu ja osassa todettiin asiakkaan olleen väärässä tai jutun muuten olleen toivoton.

Avioliittolain mukaiseen elatusvelvollisuuteen perustuvia elatusapumaksuja tuomittiin

25. Oikeusaputoimisto

toimiston asiakkaille 115 858 (109 533) mk/kk.

Palkkasaatavia tuomittiin maksettavaksi 4 591 (20 657) mk. Palkkasaatavia, jotka maksettiin neuvottelun tuloksena ilman oikeudenkäyntiä, oli 13 542 (21 374) mk. Muita saatavia tuomittiin maksettavaksi 20 047 (111 861) mk.

Erlaisia asiakirjoja, kirjelmiä, ym. laadittiin 5 926 (6 094). Näistä oli kirjeitä ja postikortteja 4 058 (3 991), maksuttoman oikeudenkäynnin hakemuksia 571 (605), haastehakemuksia 700 (802) sekä muita kirjelmiä eri tuomioistuimille ja virastoille sekä erilaisia asiakirjoja 597 (696).

Päätökseen saatetuista 812 (939) oikeudenkäynnistä voitettiin kokonaan tai osaksi 789 (908) ja hävittiin 23 (31). Muut jäivät erisyistä sikseen.

Maksuttoman oikeudenkäynnin hakemuksia tehtiin 571 (605), joista edelliseltä vuodelta siirtyneitä 24. Hakemuksista hyväksyttiin 510 (534) ja hylättiin 46 (35). Eri syistä peruutettuja oli yksi ja v:lle 1973 siirtyi 14.

Esiintymisiä alioikeudessa oli 1 546 (1 578). Niistä Helsingin raastuvanoikeudessa 1 533 (1 565) kertaa sekä Espoon ja Vantaan kihlakunnanoikeudessa yhteensä 13 (13) kertaa.

Helsingin hovioikeudessa hoidettiin 82 (55) juttua ja korkeimmassa oikeudessa 8 (4) juttua.

Toimistoon tehtiin kertomusvuoden aikana 10 820 (11 309) asiakaskäyntiä, jotka jakautuivat eri kuukausien osalle seuraavasti:

	Vastaanotto-päiviä	Käyn- tejä
Tammikuu	21	1 030
Helmikuu	21	950
Maaliskuu	22	997
Huhtikuu	20	872
Toukokuu	22	863
Kesäkuu	21	767
Heinäkuu	21	773
Elokuu	23	975

Syyskuu	21	936
Lokakuu	22	1 074
Marraskuu	22	955
Joulukuu	19	628
Yhteensä	255	10 820

Käyntejä oli keskimäärin päivää kohden 42.5 (43.5). Suurin kävijämäärä yhtenä päivänä oli 109 (113) ja pienin 15 (8).

Ammatin ja sukupuolen mukaan asiakkaat ryhmittivät seuraavasti:

sosiaaliryhmä	miehiä ja naisia yht.	naisia
I	184	131
II	804	508
III	3 259	2 287
IV	1 822	1 385
Kaikkiaan	6 069	4 311

Asiakkaiden sosiaalista asemaa määrätessä käytettiin kaupungin tilastotoimiston hyväksymää sosiaaliryhmitystä. Vaimo, jolla ei ole omaa ammattia, luetaan perheenpään sosiaaliryhmään, kysymyksessä voi olla myös entinen ammatti.

Käsiteltyjen asioiden ja juttujen ryhmittäminen laatunsa mukaan ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

asumuseroja	978
avioeroja	1 153
osituksia	98
elatusapuja	356
muita perheoikeuteen kuuluvia asioita	190
holhousasioita	63
perintö- ja testamenttiasioita	923
vuokra-asioita	566
muita esineoikeuteen kuuluvia asioita	162
työ- ja palkka-asioita	314
muita velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita	317

sosiaalihuoltoa ja -vakuutusta koskevia asioita	187
veroasioita	155
eläkeasioita	133
liikennerikkomuksia	42
muita rikosasioita	78
täytäntöönpano- ja ulosottoasioita	83
konkurssiasioita	10
sekalaisia asioita	261
Yhteensä	6 069

Kertomusvuoden aikana käsiteltiin tai poistettiin kirjoista 3 105 asiaa, jotka jakaantuivat oikeusaputoimiston toimenpiteiden mukaan seuraavasti:

laadittu asiakirjoja ym.	1 853
sovittuja	215
voitettu oikeudenkäynnissä	789
hävitetty oikeudenkäynnissä	23
jätetty eri syistä sikseen	154
jätetty eri tuomioistuimiin ja virastoihin	71
Yhteensä	3 105

Lisäksi siirtyi seuraavaan vuoteen 341 asiaa.

Virkaholhustoimi. Kertomusvuonna oli uusia holhustoimia 172 (1 136). Holhottavia kuoli 76 (42), toisen holhoukseen siirtyi 4 (1) ja holhouksesta vapautui 3 (3) henkilöä. Holhouksia oli vuoden päättyessä 1 386 (1 370). Yleisluontoisia uskotun miehen tehtäviä tuli 127 (19). Uusia uskotun miehen tehtäviä toimiston avioero- ja syntyperäjutuissa tuli 25 (19). Holhousapuasioissa käytiin 47 (10) ja toimiston antamissa uskotun miehen tehtävissä 21 (31) oikeudenkäyntiä Helsingin raastuvanoikeudessa. Lisäksi toimistossa kävi keskim. 19 (5) asiakasta päivässä.

Holhottien omaisuuden säilyttämistä varten vuokrattiin varastotilaa talosta Väinölänkatu 5 sekä lämmitettyä autotallitilaa talosta Vuolukiventie 1.

Oikeusaputoimiston *menot* olivat 658 714 mk.

Tulot 325 356 mk koostuivat seuraavista eristä: maksuttomasta oikeudenkäynnistä annetun lain mukaan toimiston lakimiehelle ja notaareille tuomitut asianajopalkkiot 164 292 mk, asiakkaiden vastapuolilta perityt korvaukset 425 (469) mk, holhouspalkkiot 157 015 mk ja muut tulot (sairausvakuutuspäivärahat ym.) 3 624 mk.